

izgredi pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah? Pri takih shodih je edina pijača šnops, zakaj mladeniči ne dobijo dovolj denarja od svojih starišev za druge pijače. In navdušeni pa seveda morajo biti!

Dokazov imamo tudi za to, da so fantje želeč iti na mladeniški shod celo svojim starišem denar ukradli!

Na teh shodih se govori le o prekletih Nemcih, vsiljuje se mladini sovražstvo proti sosednemu narodu. Lepe, gladke besede kaplanove zoper Nemce, navduševanje proti sosedom, vrhutega še šnops, to je predigra pobijanju in tepežu! Fantje, ki se od takih shodov vračajo domov, so tako polni „svete“ jeze proti Nemcem, da jo poskušajo umiriti z nožem med seboj!

In ti mladeniški shodi so orožje klerikalcev, orožje, katero prav pošteno smrdi!

„Svoji k svojim“, — komu niso znane te besede, kdo ne ve, kaj pomeni ta krik in vik klerikalcev? „Ne hodi kupovat k temu ali družemu trgovcu, ker ni klerikalec, ker je druge narodnosti, drugega političnega mnjenja“, take in enake besede so pri teh „poštenjakih“ na dnevnem redu. In ako že s temi besedami ničesar ne dosežejo, ako se jim toraj ne posreči bojkot, ustanovijo si lastno trgovino, svoj konzum! Da pa s tem počenjanjem škodujejo drugim, poštenim trgovcem, da spravljajo cele rod-bine ob kruh, kaj je to njim mar? Samo, da imajo sami dobiček, bodisi v denarju, še bolj pa na ugledu! — Vsaki bojkot pa smrdi!

Najbolj smrdeče orožje klerikalcev in prvakov pa je njih časopisje. Ali že ni to dovolj, da v njih omenjeno svoje umazano, smrdljivo orožje zagovarjajo, je povzdigujejo? Med zvezde se kujejo njih privrženci v teh žurnalističnih cunjah, a tebi pa gorje, ako si naprednjak, ako si liberalec. Tvoje privatne razmere, da razmere tvoje obitelji, najskrivnejše tajnosti tvoje osebe — vsak človek je človek a ne angelj — morajo na dan! Zahrbtno se meče blato po tebi in se laže, da se kar kadi, en popravek, en preklic za drugim morajo uredniki „poštenjaki“ priobčiti. Da pa to orožje smrdi, grozno smrdi, tega nam ni treba še le povdarjati.

Ko se je v zadnjem času sodilo na Spodnjem Štajerskem o večih ubojih in umorih, kričali so klerikalci, da je temu kriv naš list, toraj „Štajerc.“ Le počasi klerikalne kuge, rabite nekoliko prevdarjanje! Niti ena številka našega lista ni izšla, v katerem ne bi mi opominjali ljudstva, naj bi pošteno živelo, niti ne en „Štajerc“ se ni poslal med svet, v katerem se nebi ljudstvo opominjalo, naj ne sovraži svojega bližnjega, niti ne svojega političnega nasprotnika in tedaj je naš list kriv umorov in pobojev? Tisti pa, ki gonijo svoje mladeniče daleč v tuje kraje na pre-tepe, tisti so nedolžni — seveda po lastni trditvi.

Ako človek sam kaj zakrivi, potem pa drugega dolži, da je dotično zakrivil, je to smrdljivi boj. Kako pa je orožje v smrdljivem boju? Odgovor je lahek: orožje je tužno smrdljivo!

Ljudstvo, taki so tvoji duševni pastirji, taki

nasledniki svetih apostoljev in učencev Kristusovi, taki odgojevalci Tvoje mladine in tako je njih orožje, katero rabijo proti Tebi!

Poljedelski pouk na ljudskih šolah.

Najnovejši čas se je večkrat izrazila želja, bi se poučevalo v kmetijstvu tudi na ljudskih šolah. Sledeče vrste naj nam povedo, kako se vrši isti v Francoskem.

Po postavi od 16. junija leta 1879. se je kmetijski pouk organiziral v vsakem departementu ob enem tudi v vsaki občini.

V departementih poučujejo potovalni učitelji, v sameznih občinah pa učitelji, ki so bili poprej učiteljišću sami učenci prvih.

Vsi voditelji, ki so si stavili nalogo, da se v poljedelski pouk tudi na ljudskih šolah, so bili sledi glade smotra tega pouka. Ta pa je: povzdiga kmetijstvo s tem pa bi se doseglo, da bi ljudje ponehali s iz dežele v mesto, kakor je bilo to prej v naravi. Le v tem so se križala mnjenja, kaj ravno, in kolik se naj poučuje. Konečno so se vendar zjediniili v tej točki in predložili tale učni načrt:

Poljedelski pouk se naj vpelje na ljudski šoli zadnjih dveh letnikih. Isti naj bi se oziral bolj na razumnost učencevo, kakor na njegov pomnež. Učencem naj bi se razložila strokovna stran novodobnega poljedelstva, kajti isto si morejo pridobiti le na ljudskih šolah. Kako se to ali ono delo praktično opravlja, kratko vse, kar kmet zna boljše, kakor pa ljudski učitelj, vse to naj bi se ne poučevalo na ljudski šoli.

Šola naj bi se zadovoljila s tem, da učenca tako kako uvede v umno kmetijstvo ter da mu vzbuja veselje do istega stanu, od katerega bo pozneje živ. Učitelj naj vsakokrat pomisli, da je najboljši pripravo moček, vzbuditi komu veselje do kakega dela, da se mu isto tako razloži, da ga popolnoma umeje.

Naloga učiteljeva naj bi bila, da vcepi otroka že zgodaj najvažnejše temeljne nauke o umnem kmetijstvu, ter ga tako v sposobi, da pozneje pri bira lahko s pridom strokovne liste in sledi kmetijskim predavanjem.

V šoli naj bi se tudi vzbujala otrokom ljubezen do rojstne grude, katero naj bi potem zmiraj radi z veseljem obdelovali.

Na tak način bi se potem doseglo, da se kmeti otroci ohranijo domačiji.

Teoretično naj se poučuje v obliki pogovorov in se pouk zmiraj naj naslanja na poljedelska dela, ki se ravno opravljajo. V naravoslovlju in fiziki se povdarja in razlaga posebno tisto, kar se nanaša na poljedelstvo. Računski vzgledi naj se dajejo iz poljedelstva.

Praktični pouk pa obstoji iz pogostih izletov na posestva, ki so najboljše oskrbovana, in iz obdelovanja šolskega polja, ki je namenjeno za razlaganje raznih poljedelskih del.

Pređavalo naj bi se še nadalje o kolobarjenju, o menjanju semena, o važnosti listja za življenje rastlin, nadalje kako naj se pripravlja, sestavlja in rabi umetni gnoj itd.

Na vsak način pa je potrebno, da se strogo loči polje, na katerem naj bi se otrokom kazali poiskusi, in pa ono, na katerem se kaj dokazuje.

Velik pogrešek pa bi bil, če bi se šolski vrti porabljali za poizkus, to pa zato, ker so uspehi v istih zmiraj zelo negotovi.

Vzeti se morajo le taki sadeži in rabiti le taki umetni gnoj, o katerem se ve, da je njegov vseh gotov; kdor bi drugače vavnal, bi vzbujal le dvom pri učencih.

Učenci se naj učijo razliko v sestavi tal, vpliv spodnjih plastij, hlevskega in pa umetnega gnoja; nadalje se naj poučujejo kolikega pomena je, ako se odbere pravo seme, pravo orodje, in kak razloček je med rabo slabega in dobrega orodja, opomnijo se naj tudi na koristne in škodljive žuželke in rastline ter na posamezne dobe razvoja kake rastline od nja kali pa do dozoritve. Polje za dokaze služi za to, da se otrokom pokaže, kako se rastline žive od rudninskih redilnih snovi, iz česa obstoji umetni gnoj in kako dobro vpliva i. t. d.

Učitelj naj nikakor ne zamudi pokazati ob koncu dokazovanj učencem ekonomske strani vprašanja s tem, da jim preračuni prednost, čisti dobiček izboljšane metode, recimo ravnanja s hlevskim gnojem in primerja istega z zgubo, ki jo povzroča nemarnost pri ravnanju z gnojem, ktera je našim kmetovalcem že prešla naravnost v kri.

Poljedelski pouk v ljudskih šolah bi brez praktičnih poizkusov ostal brez poveljnega uspeha. Isti namreč učenca posebno mikajo in ga vglode v teoretične dokaze njegovega učitelja.

Mlad razum zapopade kak nauk veliko lažje, ako se mu isti predloži v konkretni obliki, ne pa v abstraktni obliki ustnega pouka. Teoretična predavanja naj se spopolni s tem, da se kaže zmiraj na realna, vidna dejstva.

Naloga vseh vplivnih in treznomislih faktorjev in poljedelcev bi bila torej ta, delovati na to, da se vpelje poljedelski pouk tudi v ljudskih šolah. Predno pa se zgodi to, je potreba, da se že na učiteljskih pripravljajo bodoči učitelji za ta poklic. Poljedelstvo na učiteljskih pa bi lahko poučevalo učiteljstvo poljedelskih šol ali pa potovalni učitelji. Posebno sposobni bi bili za to slednjeimenovani, ker bi ti imeli potem v ljudskih učiteljih, ki so bili prej njih učenci, posebno zdatno podporo pri razširjanju poljedelske vede med ljudstvom. „Gospodarski glasnik.“

Iz deželne in državnega zbora.

Deželni zbor zaprt.

Dosegli so, kar so hoteli, namreč slovenski kmečki zastopniki, v deželnem zboru! In kaj so hoteli? Prepričati so hoteli vestno in pridno delo po-

slancev nemškega Štajerja, kojih želja je bila zares ljudstvu pomagati. Tako dolgo so bili slovenski kmečki poslanci pri svojem „delu,“ toraj pri obstrukciji (zoperstavljanju), da so zabranili vso delo. Deželna zbornica se je namreč vsled obstrukcije teh poštenjakov morala zapreti! Edino pri lovski novici postavi niso obstruirali slovenski poslanci. In ta postava se je tudi sprejela. Kolike važnosti je ta postava za kmete in kmečke občine, pokazali smo na drugem mestu.

In še več takih in enakih važnih postav se bi bilo sklenilo, ako bi bilo slovenskim poslancem za resno delo! A nekaj še je vredno, da omenimo. Proti koncu obstrukcije jeli so se slovenski poslanci sramovati svojega počenjanja, začela jih je pečiti vest! A ne vseh slovenskih poslancev! Zanimivo je to, da so se od obstrukcije začeli najprvi vlečiti isti slovenski poslanci, ki niso dohtarji. Toraj že tem je bilo preveč!

Konečno so bili v ostri obstrukciji le dohtarji! No, sedaj pa kmet že veš, kam pes tacomoli, sedaj se ti vendar odprejo oči o obstrukciji sami, zakaj in komu na ljubo se je obstruiralo. Naposled je postala že tudi obstrukcija dohtarjev čisto mlačna in začeli so se z nemškimi poslanci pobotati. Izjavili so, da nehajo od obstrukcije, ako se predloži učenemu odseku deželnega odbora zopet ustanovitev slovenske viničarske šole na Spodnjem Štajerskem. Smešno zahtevanje, ko pa je, kako smo zadnjič dokazali na tem mestu že itak učni odsek deželnega odbora pritrdil, da se bode, ko bode potrebna tretja šola za gospodarstveni poduk na Štajerskem za to šolo skrbelo, seveda ne po željah prvaških, da bi bila ta šola nekako vzgojevališče političnih hujskačev.

Državni zbor.

Kakor smo poročali, se je dne 17. t. m. odprla državna zbornica. Uboga Avstrija, zakaj v državni zbornici so se slišale zopet skoraj neverjetne reči. Nekteri poslanci so ostro napadali vlado, kako da je dovolila, da se je ustanovila v Innsbrucku, toraj v nemškem mestu, italijanska univerza, napadali so vlado, kako da se je moralo prigoditi, da se je pred očmi vlade zahrbtno umoril v Innsbrucku človek, kakor smo to zadnjič poročali. Pri tem je večina državne zbornice bila proti ministerskemu predsedniku Körberju. Iz napadov na njega se je sprevidelo, da so Körberjevi dnevi šteti in da mu ne bode nič več preostajalo, kakor ministerski prestol zapustiti. Napadala pa se je tudi avstrijska vladarska hiša in njeni udi. Teh napadov seveda ne moremo preobčiti, sploh pa so bili po našem mnenju pretirani in nikakor ne na mestu.

Vojska med Rusi in Japonci.

Port Artur.

Nasproti Port Arturja leži kitajsko mesto Tšifu. To mesto je takorekoč fabrika vseh laži, ki se pošiljajo glede Port Arturja med svet. V tem mestu bivajo namreč agenti velikih bors, kateri razpošiljajo